

การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ:
การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ
Career Preparation of Prisoners Before Release from Prison:
A Systematic Literature Review

รวิธร ฐานัสสกุล¹, ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร² และ สุติตเทพ ศิริพิพัฒน์กุล³
Ravithorn Thanatsakul¹, Phatthawat Jirapattthanathorn² and Sutitthep Siripipattanakul³

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร^{1,2}
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร³
Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok, Thailand^{1,2}
Department of Educational Technology, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok, Thailand³
Corresponding Author, Email: ravi6469.t@gmail.com¹

Received: 2025-02-28; Revised: 2025-10-15; Accepted: 2025-10-31

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษในประเทศไทย โดยคัดเลือกงานวิจัยที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษและปีที่พิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ. 2566 (ค.ศ. 2016 ถึง ค.ศ. 2023) จากฐานข้อมูล 1) ฐานข้อมูลของ TCI 2) ฐานข้อมูลของ EBSCO 3) ฐานข้อมูลของ KU E-Thesis และ 4) ฐานข้อมูลของ TDC (ThaiLIS Digital Collection) เครื่องมือที่ใช้ในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนี้ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ แบบคัดกรองงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และตารางบันทึกผลการสกัดข้อมูล ดำเนินการคัดเลือกงานวิจัยโดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เชิงสรุปเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า พบงานวิจัยรวมทั้งสิ้น 42 เรื่อง ผ่านเกณฑ์รวมทั้งสิ้น 7 เรื่อง โดยมีแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษในประเทศไทย ดังนี้

- 1) สสำรวจความต้องการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของรูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การประกอบอาชีพ
- 3) ศึกษาดูงานเพิ่มเติมความรู้เรื่องศูนย์การเรียนรู้
- 4) การออกแบบศูนย์การเรียนรู้
- 5) เติมทักษะ/เสริมความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การประกอบอาชีพ

คำสำคัญ: การเตรียมอาชีพ, ผู้ต้องขัง, การฝึกอาชีพ, การกลับคืนสู่สังคม

Abstract

This study is a systematic literature review on the vocational preparation of prisoners before their release from prison in Thailand. The research includes studies published in both Thai and English between 2016 and 2023. The literature was retrieved from four databases: (1) TCI, (2) EBSCO, (3) KU E-Thesis, and (4) TDC (ThaiLIS Digital Collection). The systematic

review process involved three key components: a research screening form, a research quality assessment form, and a data extraction table. Research selection was conducted by the researchers and experts, and the data were analyzed using descriptive statistics, including frequency and percentage, along with qualitative content analysis.

The study identified a total of 42 research articles, of which only 7 met the inclusion criteria. Based on the findings, the key guidelines for vocational preparation of prisoners before release in Thailand include

- 1) surveying the needs of relevant stakeholders
- 2) analyzing data on the knowledge transfer model through learning centers to prepare prisoners for employment
- 3) conducting study visits to enhance knowledge about learning centers
- 4) designing a learning center
- 5) providing skills training and knowledge enhancement to better prepare prisoners for career opportunities after release.

Keywords: Career Preparation, Prisoners, Vocational Training, Reintegration

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ต้องขังกว่า 370,000 ราย เมื่อพ้นโทษและได้รับการปล่อยตัว มีอัตราการกระทำผิดซ้ำกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ส่วนหนึ่งของปัญหาดังกล่าวเกิดจากขาดทักษะการปรับตัวเข้ากับสังคม และหาเลี้ยงตัวเองในวิถีสุจริตไม่ได้ ภาพลักษณ์ของ ‘อดีตนักโทษ’ หรือ “ผู้พ้นโทษ” ถูกการตีตราจากสังคมว่าเป็นคนที่เคยต้องโทษมาแล้ว ยังคงเป็นภาพลบสำหรับหลายคนในสังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นจากภาพลบนี้ก็คือ การจดจำภาพในอดีต ส่งผลต่อความยากลำบาก จึงเกิดอุปสรรคในการหางานทำ ไม่สามารถที่จะปรับตัวกลับเข้ามาทำงานในสังคมได้ ภายหลังจากที่พวกเขาได้พ้นโทษออกมาสู่สังคมแล้วผู้พ้นโทษ จึงเป็นเสมือน "คนชายขอบ" หรือถูกกีดกันโอกาสทางเศรษฐกิจที่จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับตนได้ (อมราวดี วงศ์สุวรรณ, 2563)

ตารางที่ 1 แสดงอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในช่วงปีงบประมาณ 2559-2567

ปีงบประมาณที่ ปล่อยตัว	จำนวนผู้ต้องขังที่ ได้รับการปล่อยตัว	จำนวนผู้ต้องขังที่ กลับมามีการกระทำผิดซ้ำ ภายใน 1 ปี	ร้อยละ	จำนวนผู้ต้องขังที่ กลับมามีการกระทำผิด ซ้ำ ภายใน 2 ปี	ร้อยละ
2559	147,016	17,681	14.34	31,994	25.95
2560	135,823	17,426	14.84	31,114	26.48
2561	110,306	15,238	15.57	26,306	26.87
2562	160,424	21,168	14.57	35,871	24.68
2563	156,577	18,842	12.98	33,684	23.18
2564	195,936	22,090	11.95	43,119	23.32
2565	160,128	24,884	17.10	-	-
2566	138,256	-	-	-	-
2567	58,777	-	-	-	-

ที่มา: Recidivism Statistics Database, กรมราชทัณฑ์, ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2567

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปีและ 2 ปี ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2559-2567 โดยมีอัตราการกลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปีมากที่สุดในปี 2565 จำนวน 24,884 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 และอัตราการกลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปีมากที่สุดอยู่ในปี 2562 จำนวน 35,871 คน คิดเป็นร้อยละ 24.68 แสดงให้เห็นว่ายังคงมีปัจจัยทั้งภายในที่เป็นกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และปัจจัยทางสังคมภายนอกที่มีผลต่อการกลับมาเกิดพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำ

การลดความเหลื่อมล้ำและความยากจนเป็นหนึ่งในแผนการพัฒนาระดับชาติ โดยตามแผนของกระทรวงยุติธรรมได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (Ministry of Justice, 2017) มุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมในการดูแลผู้กระทำผิด และมุ่งแก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาผู้กระทำผิดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกลับมากระทำผิดซ้ำมีการให้การศึกษาด้านอาชีวศึกษา การฝึกวิชาชีพ มีการสนับสนุนการ การกีฬา นอกจากนี้ พันตำรวจเอกณรัชต์ เศวตนันทน์ อธิบดีอัยการราชทัณฑ์ เห็นถึงความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาผู้พ้นโทษไม่ให้หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำด้วยการสร้างงาน สร้างอาชีพ เพื่อ เป็นการเพิ่มคุณค่าให้ผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัวออกไปจากเรือนจำ/ทัณฑสถาน การจัดทำงานให้ตรงกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและความถนัดของแต่ละบุคคล จึงมอบนโยบายการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE: Center for Assistance to Reintegration and Employment) ขึ้นในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 137 ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561 (Ministry of Justice, 2017) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานและช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้มีความรู้ทักษะในเรือนจำและการนำความรู้จากการอบรมวิชาชีพไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานงานช่วยเหลือผู้พ้นโทษในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้พ้นโทษมีอาชีพ มีงานทำภายหลังพ้นโทษ สามารถช่วยเหลือตนเอง ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม และ ไม่กลับมา กระทำผิดซ้ำ ให้กับผู้พ้นโทษร่วมกับภาคีเครือข่ายในภาคท้องถิ่น ซึ่งสร้างประโยชน์โดยตรงกับผู้พ้นโทษ สังคม แต่ก็ประสบกับปัญหาในการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ทั้งนี้เกิดจากความไม่เข้าใจในนโยบายดำเนินงาน ขาดการประชุมชี้แจงกระบวนการ ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปริมาณงานที่รับผิดชอบมากและในบางพื้นที่ เจ้าหน้าที่มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ ความรับผิดชอบจึงไม่มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กระบวนการแก้ไขบำบัดผู้พ้นโทษจนกระทั่งถึงการติดตามและช่วยเหลือเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดจุดเชื่อมต่อ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเมื่อผู้พ้นโทษกลับคืนสู่สังคมแล้วไม่มีเป้าหมายในการดำรงชีวิตที่ชัดเจนทั้งในส่วนของการประกอบอาชีพ การไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง รวมไปถึงช่องทางในการเข้าถึงแหล่งสวัสดิการที่ให้ ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ยังไม่มีความสะดวกต่อผู้ขอรับบริการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการ ดำเนินงานด้านการติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้พ้นโทษที่ยังขาดระบบและเครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการของผู้พ้นโทษที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพก่อนและหลังปล่อยตัวผู้พ้นโทษไม่สอดคล้องกัน ขาดจุดเชื่อมต่อของกระบวนการพัฒนาส่งเสริมอาชีพที่ต่อเนื่องและตรงตามความต้องการของผู้พ้นโทษ อีกทั้งการติดตามจากสังคมทำให้ผู้พ้นโทษมีอาชีพที่จำกัด ไม่สามารถเลือกงานได้ตรงตามความสนใจ ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจให้เกิดการก่ออาชญากรรมขึ้นกลับไปกระทำผิดซ้ำ กลายเป็นแรงงานนอกระบบ ไม่มีสวัสดิการ ไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ด้วยปัญหาผู้พ้นโทษกระทำผิดซ้ำต้องกลับเข้าเรือนจำใหม่ คือปัญหาใหญ่ที่เรือนจำหลายแห่งเผชิญอยู่ในปัจจุบัน สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเป็นเพราะสังคมยังไม่เปิดรับและไม่เปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษ ทำให้ไม่มีใครอยากจ้างงาน ไร้ซึ่งรายได้ จนในที่สุดต้องหวนกลับมาก่ออาชญากรรมและถูกจองจำซ้ำแล้วซ้ำเล่า หากมีหนทางที่สามารถเพิ่มพูนทักษะอาชีพของผู้ต้องโทษให้ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระที่ไม่ได้ใช้ต้นทุนมาก อาจเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้พวก

เขามีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาแบบจำลองการสร้างผู้ประกอบการชุมชนแก่ผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ โดยผสานองค์ความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ ในหลายสาขาวิชา และบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เพื่อช่วยผู้พ้นโทษมีอาชีพสุจริต และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติด้วยคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังมีเป้าหมายที่ชัดเจนเมื่อได้รับการปล่อยตัว (Hirschi, 1969) และเมื่อพวกเขามีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินชีวิต (Commitment) จะเป็นเกราะป้องกันทำให้พวกเขามีความคิดห่างไกลที่จะกระทำผิด ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของผู้ต้องขังที่ภายหลังการพ้นโทษ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย คือ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Literature Review) เพื่อนำความความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปการพัฒนาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เสริมสร้างสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ เพื่อคืนคนดี มีอาชีพสู่สังคมได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์การเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังที่ก่อนการพ้นโทษ โดยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

สมมติฐานการวิจัย

การเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังที่ก่อนการพ้นโทษในประเทศไทย มีการดำเนินการอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย คือ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Literature Review) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์กระบวนการและแนวทางการเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังเพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการสืบค้นวรรณกรรม (Searching Process) ทำการสืบค้นจากฐานข้อมูลวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ดังนี้ 1) ฐานข้อมูลของ TCI 2) ฐานข้อมูลของ EBSCO 3) ฐานข้อมูลของ 4) ฐานข้อมูลของ TDC (ThaiLIS Digital Collection)

2. ขั้นตอนการคัดเลือกข้อมูล (Data Selection Process)

2.1 เกณฑ์คัดเลือกเข้า

- 1) สืบค้นบนฐานข้อมูลของประเทศไทยและนานาชาติ ที่ได้รับการรับรองในสาขาวิชาด้านการศึกษา โดย กำหนดกรอบเวลาของการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วง พ.ศ. 2559-2566 (ค.ศ. 2016 -2023)
- 2) ลักษณะของบทความวิจัยที่มีการทบทวนโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
- 3) บทความวิจัยที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เท่านั้น
- 4) ชื่อเรื่องและบทคัดย่อของบทความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ การเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ
- 5) เนื้อหาของบทความมีการอธิบายถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ

2.2 เกณฑ์การคัดออก

- 1) เนื้อหาของบทความที่ไม่มี แนวทางหรือกระบวนการเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ
- 2) เมื่อพิจารณาจากบทคัดย่อและวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่คัดออก เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนาเชิงสำรวจ

3. ขั้นตอนการคัดเลือก

3.1 สืบค้นจากฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดคำสำคัญ (Key Word) โดยใช้คำว่า “Career Development of Prisoners” และ “Vocational Process for Preparation of Prisoners” ในภาษาอังกฤษ “การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพสำหรับผู้ต้องขัง” และ “การพัฒนาอาชีพให้ผู้ต้องขัง” ในภาษาไทย

3.2 พิจารณาจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อของบทความตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 พิจารณาจากเนื้อหาของงานวิจัยที่มีการอธิบายถึงการเตรียมความพร้อม กระบวนการพัฒนาอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ

3.4 กลั่นกรองโดยละเอียดเลือกบทความที่ตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก

3.5 ใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเพื่อคัดเลือกรายงานวิจัยที่มีคุณภาพ

3.6 วิเคราะห์และสรุปผลโดยละเอียดพร้อมข้อเสนอแนะ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนี้ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. แบบคัดกรองงานวิจัย (Research Screening Form) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเกณฑ์ในการคัดกรองงานวิจัย

2. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (Critical Appraisal Form)

3. ตารางบันทึกผลการสกัดข้อมูล (Data Extraction Table) ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย ปีที่เผยแพร่ วิธีวิจัย กลุ่มตัวอย่าง แนวทางพัฒนาอาชีพผู้ต้องขัง และผลการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

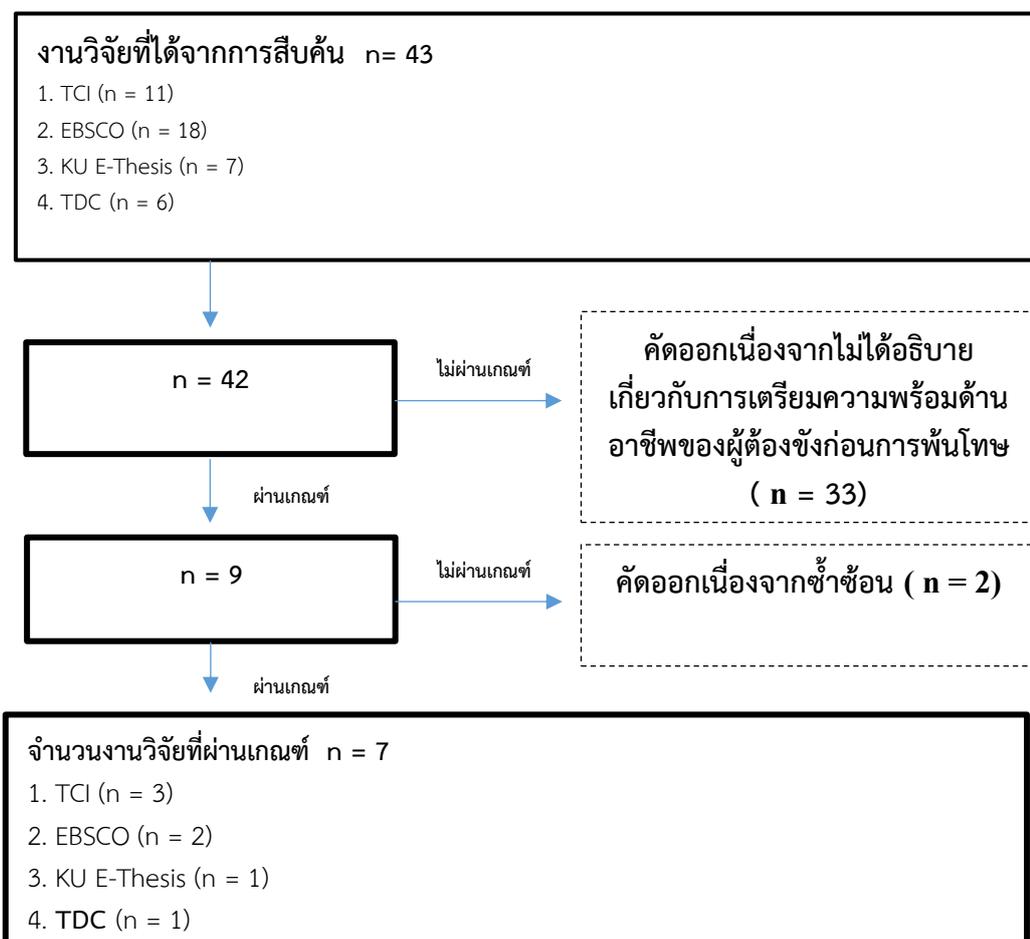
ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยนำเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบ โดยใช้สูตร IOC (Item of Objective Congruence Index) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถนำมาใช้ในงานวิจัยได้ (Rovinelli & Hambleton, 1977)

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าจากการสืบค้นงานวิจัยโดยใช้คำสำคัญบนฐานข้อมูลและในช่วงเวลาตีพิมพ์ที่กำหนดทำให้ได้บทความวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองเบื้องต้นจำนวน 43 เรื่อง และเมื่ออ่านบทคัดย่อพบว่า ส่วนใหญ่ (33 เรื่อง) ไม่ได้อธิบาย เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ เป็นการกล่าวถึงการเตรียมความพร้อมในด้านอื่นๆแก่ผู้ต้องขัง และมีบทความวิจัยจำนวน 2 เรื่องที่มีการนับซ้ำเนื่องจากเผยแพร่ในหลายฐานข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยได้บทความวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกรอบสุดท้ายจำนวน 7 เรื่อง ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 2 ผลการสืบค้น คัดกรองและคัดเลือกงานวิจัย

ตารางที่ 2 จำนวนงานวิจัยจากการสืบค้นและงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์จำแนกตามฐานข้อมูล

ฐานข้อมูล	N		ร้อยละ
	สืบค้น	ผ่านเกณฑ์	
TCI	11	3	42.85
EBSCO	18	2	28.59
KU E-Thesis	7	1	14.28
TDC	6	1	14.28
รวม	42	7	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสืบค้นบนฐานข้อมูลของประเทศไทยและนานาชาติที่ได้รับการรับรองในสาขาวิชาด้านการศึกษา โดยกำหนดกรอบเวลาของการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วง พ.ศ. 2559-2566 (ค.ศ. 2016 - 2023) พบงานวิจัยรวมทั้งสิ้น 42 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ 7 เรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 100 ซึ่งประกอบด้วย 1) ฐานข้อมูลของ TCI พบ 11 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.85 2) ฐานข้อมูลของ EBSCO พบ 18 ผ่านเกณฑ์ 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.59 3) ฐานข้อมูลของ KU E-Thesis พบ 7 ผ่านเกณฑ์ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.28 และ 4) ฐานข้อมูลของ TDC (ThaiLIS Digital Collection) พบ 6 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.28

การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษ

จากการสกัดข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษจำแนกตามบทความวิจัย แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลจากการสกัดข้อมูลจากงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก

ชื่องานวิจัย/ผู้วิจัย (ปีที่เผยแพร่)	วิธีวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง	การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขัง ก่อนการพ้นโทษ
1. แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของผู้ต้องขัง ในเรือนจำ โครงสร้างเบา Khamkornket (2016)	วิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง 1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ จำนวน 4 ท่าน 2. อดีตผู้ต้องขัง 4 ท่าน	ปัจจัยที่นำไปสู่แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเจ้าหน้าที่ 2. ด้านการดำเนินงานของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย แบบเข้มข้น 3. ด้านสถานที่ และ 4. ด้านผู้ต้องขัง แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรมีการเตรียมเอกสาร ของผู้ต้องขังให้สมบูรณ์ก่อนนำตัวผู้ต้องขังเข้าสู่โปรแกรม อีกทั้งเพิ่มงบประมาณในเรื่องอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องขังด้วย อีกทั้ง สาขาวิชาชีพของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้น ควรนำรูปแบบของต่างประเทศมาปรับให้สอดคล้องกับประเทศไทย ทั้งประเทศ อังกฤษมีรูปแบบการฝึกอบรมและสาขาวิชาที่ กว้างขวางกว่าและมีใบประกาศนียบัตรรับรอง โดยประเทศไทย หาก

ชื่องานวิจัย/ผู้วิจัย (ปีที่เผยแพร่)	วิธีวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง	การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขัง ก่อนการพ้นโทษ
		กำหนดแนวทางการพัฒนาให้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยด้านวิชาชีพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจะประสบความสำเร็จขึ้นอีก
<p>2. การพัฒนาทักษะอาชีพ การเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ของผู้ต้องขังที่ณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง Pattanaphong et al. (2020)</p>	<p>วิธีวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ในเชิงคุณภาพ มีการเชื่อมโยงข้อมูลความคิดเห็น และ กระบวนการจัดการด้านการเรียนรู้และการทดลองประกอบอาชีพเข้าด้วยกัน</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง จำนวน 1,640 คน มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน</p>	<p>ผลการพัฒนาให้ผู้ต้องขังมีทักษะการประกอบการธุรกิจยุคใหม่และสนับสนุนเสริมสร้างผู้ต้องขังให้มีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนพัฒนาให้ผู้ต้องขังมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ธุรกิจยุคใหม่สามารถนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ พบว่าเมื่อผู้ต้องขังได้รับการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้ต้องขังหลายคนมีศักยภาพในตนเอง เมื่อได้รับโอกาสให้แสดงศักยภาพของตนเองออกมาจึงพัฒนาเกิดเป็นทักษะในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต โดยได้มีการอบรม การทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีการค้า และการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการทำงานตั้งแต่เริ่มต้น จนสามารถนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้มาอย่างถูกต้องด้านการเกิดอาชีพ</p>
<p>3. การพัฒนาศักยภาพด้านการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงราย Singhmani (2021)</p>	<p>วิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง 1. พระสงฆ์ 5 รูป 2. ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ 5 คน 3. ผู้ต้องขัง 10 คน 4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 5 คน</p>	<p>ฝึกอบรมวิชาชีพพระสงฆ์ และการศึกษาในหลักสูตรศาสตร์แห่งแผ่นดิน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษได้ เช่น ชูติวิชาด้านเกษตร วิชาชีพช่างไม้ วิชาชีพช่างก่อสร้าง วิชาชีพช่างกระจก วิชาชีพช่างเชื่อม และวิชาชีพช่างแกะสลัก และวิชาชีพการชงกาแฟ เป็นต้น ซึ่งกรมราชทัณฑ์มีนโยบายให้เรือนจำกลางเชียงราย ดำเนินงานจัดกิจกรรม เพื่อแก้ไข ฟื้นฟู และ พัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ด้วยการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการสร้างโอกาส ในการพัฒนาศักยภาพของผู้ต้องขัง ให้ผู้ต้องขังสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและ ครอบครัวภายหลังพ้นโทษ โดยที่ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก</p>

ชื่องานวิจัย/ผู้วิจัย (ปีที่เผยแพร่)	วิธีวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง	การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขัง ก่อนการพ้นโทษ
4. การเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย Ouidamrongtham (2021)	วิธีวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา ข้อมูลจากเอกสาร ทั้งที่เป็นชั้นปฐมภูมิ และ ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว สู่สังคม รวบรวมเอกสารกฎหมายต่างๆ เป็นส่วนสำคัญหรือเป็นส่วนหลักของการวิจัยครั้งนี้	การเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย โดยการมองไปในอนาคตของผู้ต้องขังแต่ละรายตามความเป็นจริงที่เป็นไปได้ เพื่อการกำหนดทิศทางการศึกษา ฝึกอบรม ฝึกงาน ทำงาน และการพัฒนาบุคลิกนิสัย และสิ่งสนับสนุนการดำรงชีวิต ที่ตรงต่อวิถีชีวิตจริงของผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ ด้วยการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ และความเชื่อมโยงของภาคส่วนต่างๆ ตลอดทั้ง หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่ผู้พ้นโทษจะไป ดำเนินชีวิตใหม่ นอกจากนี้ควรมีการนำ ชุมชน ผู้ประกอบการ ครอบครั้ว เข้ามาร่วมในการ ดูแลผู้ต้องขังหลังพ้นโทษเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำต่อไป
5. แนวทางจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปางสู่การประกอบอาชีพที่เหมาะสม Thawan et al. (2022)	วิธีวิจัย การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขัง จำนวน 30 คนเจ้าพนักงานเรือนจำ จำนวน 6 คนและตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน	แนวทางการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สำหรับเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การประกอบอาชีพที่เหมาะสม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. สำรวจความต้องการในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. วิเคราะห์เรื่องความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้สำหรับเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การประกอบอาชีพ 3. ศึกษาดูงานเรื่องศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติม 4. การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ 5. เติมทักษะและเสริมความรู้สำหรับเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การประกอบอาชีพ
6. การพัฒนาอาชีพผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดระนอง เพื่อการดำรงชีวิตหลังพ้นโทษ Kittivanich (2022)	วิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขัง 17 คน	การพัฒนาอาชีพผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดระนอง เพื่อการดำรงชีวิตหลังพ้นโทษ 4 ด้านอาชีพ คือ คือ 1. ด้านช่างตัดผม 2. ด้านช่างปูกระเบื้อง 3. ด้านการประกอบอาหาร และ 4. ด้านการเกษตร เนื่องจากเป็นอาชีพอิสระและลงทุนไม่สูง เป็นทั้งอาชีพที่ตลาดแรงงานมีความต้องการมาก โดยมีความต้องการที่จะฝึกทักษะอาชีพกับ ผู้มีประสบการณ์ที่เป็นมืออาชีพมาให้ความรู้ และฝึกทักษะอาชีพให้เกิดความชำนาญ สามารถ พัฒนาเป็นอาชีพหลักที่ยั่งยืน เมื่อพ้นโทษออกไปสามารถประกอบอาชีพในการเลี้ยงตนเอง และ ครอบครั้วได้สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาอาชีพผู้ต้องขัง ทั้ง 4 ด้านอาชีพ ข้อเสนอแนะให้มี บุคลากรที่มีความรู้ความ

ชื่องานวิจัย/ผู้วิจัย (ปีที่เผยแพร่)	วิธีวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง	การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขัง ก่อนการพ้นโทษ
		<p>ชำนาญเฉพาะและมีประสบการณ์ที่เป็นมืออาชีพ มีเทคนิคใหม่ ๆ ในการฝึกอาชีพเพื่อช่วยให้มีความชำนาญ ซึ่งหากได้รับการพัฒนาที่ดีแล้ว ผู้ต้องขังจะมีอาชีพหลัก ในการดำรงชีวิตหลังพ้นโทษ สามารถมีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ไม่กลับมากระทำผิด อีกต่อไป</p>
<p>7.กระบวนการเชิงอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การมีชีวิตที่ดีของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานภายหลังการพ้นโทษ Sriwanwit (2022)</p>	<p>วิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักโทษชั้นดีในจำนวนนักโทษเด็ดขาดขึ้นอยู่กับความประพฤติ ซึ่งจำนวนจะกำหนดได้เมื่อผู้วิจัยเข้าถึงข้อมูล ทั้งนี้ตัวเลขของนักโทษเด็ดขาด มีจำนวนทั้งสิ้น 147 คน</p>	<p>กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังด้านการฝึกอบรมด้านอาชีพแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการวางแผน 2) กระบวนการจำแนกและปรับทัศนคติด้านอาชีพให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ 3) กระบวนการอบรมและฝึกฝน เป็นกระบวนการที่นำผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกเชิงอาชีพ 4) กระบวนการประเมินและประยุกต์ใช้เพื่อสร้างอาชีพเป็นกระบวนการพิจารณาทักษะความสามารถ และทัณฑสถานมีกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังด้วยการฝึกอบรมด้านอาชีพคือการวางแผนชีวิต การจำแนกและปรับทัศนคติที่มีต่ออาชีพของผู้ต้องขัง การอบรมและฝึกฝน และการประเมินและประยุกต์ใช้เพื่อสร้างอาชีพส่วนความต้องการที่แท้จริงในการฝึกอาชีพและการมีชีวิตที่ดีของผู้ต้องขัง</p>

อภิปรายผล

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมอาชีพสำหรับผู้ต้องขังหลังได้รับการปล่อยตัวออกจาก พบว่าแนวทางการพัฒนาทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และเพิ่มโอกาสในการกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ต้องขังที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้ทักษะอาชีพเพื่อนำไปใช้จริงหลังพ้นโทษเน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดโครงการฝึกอบรมทักษะต่างๆ แก่ผู้ต้องขังระหว่างอยู่ในเรือนจำหรือทันทีหลังได้รับการปล่อยตัว การทบทวนเน้นย้ำถึงความจำเป็นสำหรับโปรแกรมการฝึกอบรมที่ครอบคลุมทักษะต่างๆ รวมถึงทักษะทางการค้า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสร้างเรซูเม่ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น คณิตศาสตร์ การอ่าน และการเขียน การทบทวนนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการศึกษาและการฝึกอบรมในการลดการกระทำผิดซ้ำและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องขังในการกลับเข้าสู่สังคมอย่างประสบความสำเร็จ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนี้เน้นถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจความท้าทายด้านการรับรู้ที่อดีตผู้กระทำผิดต้องเผชิญ เช่น ปัญหาด้านความจำและความยากลำบากในการตัดสินใจที่ดี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของพวกเขา

การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพสำหรับผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษมีความสำคัญต่อการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hirschi (1969) ที่กล่าวว่า การมีเป้าหมายในชีวิตและความมุ่งมั่น (Commitment) สามารถช่วยลดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำได้ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Chansuy (2018) ยังสนับสนุนว่า การฝึกอาชีพในเรือนจำสามารถช่วยให้ผู้ต้องขังมีทักษะและความมั่นใจในการหางานทำหลังพ้นโทษ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน การศึกษานี้ยังพบว่าการใช้ศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Singmanee (2021) ที่ระบุว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมต้องมีการออกแบบให้เชื่อมโยงกับตลาดแรงงานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขังเอง อีกทั้งงานของ Kaewkerd (2020) ยังเสนอว่า การฝึกอาชีพในเรือนจำควรครอบคลุมทั้งทักษะเฉพาะทางและทักษะชีวิต เช่น การบริหารการเงินและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงหลังได้รับการปล่อยตัว โดยรวมแล้ว การพัฒนาโครงการฝึกอาชีพที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และส่งเสริมให้ผู้ต้องขังสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมในระยะยาว

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยค้นพบการพัฒนาทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังเกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด กระบวนการเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังมีทักษะที่จำเป็นในการกลับคืนสู่สังคมได้สำเร็จ จากการคัดกรองงานวิจัยจำนวน 42 เรื่อง พบว่า 7 เรื่องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษที่สังเคราะห์ได้มี 5 แนวทางหลัก ได้แก่ 1) การสำรวจความต้องการ ศึกษาความต้องการจากผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่เรือนจำ และภาคแรงงาน 2) การวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ใช้ศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ 3) การศึกษาดูงาน เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ 4) การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ จัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อรองรับการฝึกอาชีพ และ 5) การเสริมทักษะและความรู้ ฝึกอบรมทักษะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน โดยเรือนจำได้มีกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย มีการกำหนดหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยที่มีความเข้มข้น (Intensive Pre-release Program) ในการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังในประเทศไทยที่ผ่านมา มี 4 แบบ ด้วยกัน คือแบบที่ 1 เป็นการฝึกวิชาชีพโดยทั่วไป เป็นระบบการใช้แรงงานผู้ต้องขังทำงานโยธาและ กิจกรรมสาธารณะ เป็นการใช้แรงงานผู้ต้องขัง ตามความถนัดเฉพาะตัว หรือเป็นการทำงานตามคำสั่ง ของเจ้าพนักงาน แบบที่ 2 เป็นการใช้แรงงานและฝึกวิชาชีพในสาขาเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยการ ใช้แรงงานและฝึกวิชาชีพทางเกษตรกรรมในทัศนสถาน เช่น เกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร ในเนื้อที่ ภายในของทัศนสถาน แบบที่ 3 การฝึกวิชาชีพอุตสาหกรรมในทัศนสถาน โดยหน่วยงานภายนอก เช่น โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท เป็นผู้สั่งจ้างหรือจัดซื้อผลิตภัณฑ์จากฝีมือของผู้ต้องขังโดยตรง เช่น งานปักลายผ้า งานตัดเย็บเสื้อผ้าฝ้ายพื้นเมือง ผ้าอ้อมกีฬา และชุดทำงาน และ แบบที่ 4 เป็นการส่งเสริมและ พัฒนาวิชาชีพในระบบก้าวหน้า เป็นการให้แรงงาน ผู้ต้องขังที่อยู่ในความรับผิดชอบของทัศนสถาน ทั้ง ในด้านการผลิตและจำหน่าย

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษมีบทบาทสำคัญต่อการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและการกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ จะช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการอบรมอาชีพ โดยพิจารณาความต้องการของผู้ที่ต้องการฝึกเป็นสำคัญสามารถทำได้ด้วยสอบถามความต้องการและความคิดเห็นของผู้ต้องขังก่อนดำเนินการจัดการฝึกอบรม

1.2 ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขัง ทางเรือนจำควรพิจารณาเนื้อหาของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มการจ้างงานและสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำหนดนโยบายสำหรับการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง

2.1 ควรสร้างความร่วมมือกับกรมคุมประพฤติทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้าง วัฒนธรรมความสำเร็จของการ พัฒนาทักษะการคิดและ แก้ไขปัญหาผู้กระทำผิดแบบต่อเนื่องโดยลดพื้นที่ ดำเนินการ และเพิ่มระยะเวลาการศึกษาให้นานขึ้น

2.2 พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย เพิ่มหลักสูตรส่งเสริมผู้ต้องขังมีศักยภาพ มีขีดความสามารถในการประกอบการธุรกิจยุคใหม่ สามารถนำความรู้ความเข้าใจการประกอบอาชีพไปแข่งขันการทำงานประกอบอาชีพ พัฒนาออกแบบหลักสูตรที่ตรงกับแนวโน้มตลาดแรงงาน เช่น ทักษะดิจิทัล ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และอาชีพที่ใช้ต้นทุนต่ำ

2.3 เรือนจำ/ทัณฑสถานควรบูรณาการภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับภาคธุรกิจและหน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างโอกาสการจ้างงานให้กับผู้พ้นโทษ

เอกสารอ้างอิง

- อภิชัย จันทรสุย. (2561). การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังด้านการฝึกวิชาชีพ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำ จังหวัดนนทบุรี. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*, 1(1), 131-152.
- อมราวดี วงศ์สุวรรณ. (2563). *อาชีพที่สุจริตคือโอกาสทางสังคมที่ยั่งยืนที่สุดของผู้พ้นโทษ*. ค้นเมื่อ 26 มกราคม 2568, จาก <https://readthecloud.co/okas-thailand/>
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkeley: University of California Press.
- Kaewkerd, N. (2020). *Preparing for the world of careers for juveniles who have made mistakes in the male juvenile training and rehabilitation center* Doctoral dissertation). Kasetsart University.
- Kamkorket, K. (2016). *Guidelines for developing a pre-release preparation program for inmates in a minimum-security prison* (Master's thesis). Thammasat University.
- Kittivanich, S. (2022). Career development for inmates of Ranong Provincial Prison for life after release. *Journal of Political Science, Interdisciplinary Knowledge, (Special issue)*, 49-66.
- Ouidamrongtham, P. (2021). Preparation of inmates for reintegration into society in Thailand. *Rangsit Journal of Law and Society*, 3(2), 34-47.
- Phatthanapong, O., et al. (2020). Development of entrepreneurial skills for the new era of inmates at the Special Rehabilitation Prison. *Journal of Yan Sangwor Research Institute*, 13(2), 71-82.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, New York*, 2(2), 49-60.

- Singhmani, S. (2021). *Development of vocational training potential for inmates of Chiang Rai Central Prison* (Master's thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Pathom.
- Sriwanwit, C. (2022). Vocational processes to prepare inmates for a better life after release from prison and correctional institutions. *Journal of Community Research, Nakhon Ratchasima Rajabhat University*, 16(2), 177-190.
- Thawan, K., et al. (2022). Guidelines for establishing a learning center to prepare inmates of the Lamphang Special Rehabilitation Prison for suitable occupations. *Lawa Siri Journal*, 6(2), 1-18.